

חשאיות ההפלגה, המספר המועט של המעפילים והקפדת מפקד הספינה על כללי הזהירות נתנו ל"פורצים" סיכוי טוב להצליח. לאחר שעברה הספינה את כרתים מצפון, פנתה לכיוון אלכסנדריה.

דופנות הספינה נצבעו באדום, במנהג הספינות הטורקיות, הונף דגל טורקי ואף שמה שונה לשם טורקי.

כשהייתה הספינה מול פורט סעיד, הופיעה משחתת בריטית, והיא התקרבה אל "הפורצים" עד למרחק של 15 מטר. לאחר בדיקה וחילופי דברים השתבנעו הבריטים שאכן הספינה היא טורקית, יעדה פורט-סעיד ואחר כך טריפולי בלבנון, והסתלקו. "הפורצים" אכן נכנסה בין הספינות העוננות במעגן פורט סעיד, המתינה זמן מה עד שתתרחק המשחתת והמשיכה צפונה.

שלום דוליציקי נקט תחבולה נוספת. במשך שעות הלילה התקדם במלוא המהירות בעזרת המפרשים והמנוע, אך ביום טובב את החרטום לכיוון פורט-סעיד והתקדם באטיות בעזרת מפרשים בלבד.

בדרך זו של "שני צעדים קדימה וצעד אחד אחורה", הגיעה הספינה לחוף תל-אביב ב-3 בדצמבר 1947 בלילה, ועד שעות הבוקר נחתו כל המעפילים על חוף הארץ, פוזרו בבתים והספינה הפליגה עם המלווים ללב ים וחזרה בשלום לאירופה.

על הנחיתה המוצלחת של המעפילים על חוף תל-אביב נודע לבריטים למחרת היום מן העיתונות העברית שפרסמה את הידיעה, וכללה בה את מספר המעפילים. בעקבות ידיעה זו קיזזו הבריטים 167 אשרות ממכסת האשרות הרשמיות. כך בוזבו המאמץ וההצלחה של "הפורצים".

ב-25 ביוני 1948 חזרה הספינה לארץ פעם נוספת כשעל סיפונה 139 מגויסי גח"ל (גיוס חוף לארץ) וכמות גדולה של נשק. הספינה נכנסה לנמל חיפה בגלוי, כאשר היא מניפה דגל צרפת בירכתיים ועל התורן הקרמי את דגל ישראל, בנהוג, כאות כבוד למדינה המארחת. הקונסול הצרפתי בארץ נוף על כך ברב החובל, מאחר שצרפת טרם הכירה במדינת ישראל.

מקורות: אהרני ראובן: "מוטות תורן", עמ' 49-50.

ארכיון ההגנה: תיק: 14/219.

בוגנר נ.: "ספינות המרי", עמ' 305-308.

בראגינסקי י.: "עם הותר אל חוף", עמ' 390-391.

הררי זאב וניה: "פליטים מנצחים אימפריה", עמ' 195, 329, 416.

"השומרת" - ראו: "תאורור הדצל"

"הפורצים" ("MARIE ANNICK")

ספינת משא קטנה, בבעלות צרפתית וברגל צרפתי, בנויה עץ, מונעת במפרשים ובמנוע עזר אשר שניהם יחד אפשרו לה לפתח מהירות של כ-11 קשר. אורכה כ-27 מ' ורוחבה כ-8 מ'. נבנתה בסביבות שנת 1927 בברסט שבצרפת. עסקה בהפלגות סחר בין קורסיקה וצרפת. היא אותרה על ידי אחד מפעילי המוסד לעלייה בצרפת, בין מרסיי וניס. שמה המקורי היה "MARIE ANNICK".

הספינה נחכרה על ידי המוסד לעלייה והובנה להובלת כ-160 מעפילים. מאחר שאזור מרסיי שרץ סוכנים בריטיים, בוצעה הבנתה לקליטת המעפילים בבסטיה (BASTIA), בחוף המזרחי של צפון קורסיקה. לשם העמסת המעפילים הובאה למפרץ קטן ב-2 מיל מצפון-מערב לבנדול (BENDOL), מדרום-מזרח למרסיי.

רכישתה, הכנתה, העלאת המעפילים והפלגתה בוצעו בחשאיות מרבית. הספינה הפליגה מבנדול ב-22 בנובמבר 1947, שבעה ימים לפני ההחלטה הגורלית באו"ם בכ"ט בנובמבר על סיום המנדט הבריטי בארץ ישראל והקמת מדינה יהודית. את ההודעה על החלטת האו"ם, ב-29 בנובמבר, קיבלו המעפילים של "הפורצים" באלחוט.

על סיפונה היו 123 מעפילים מפולין ורומניה. הספינה הפליגה לכיוון קורסיקה ושם נפגשה עם ספינת המעפילים "כ"ט בנובמבר", אשר מפאת תקלה התעכבה והעבירה אליה 44 ילדים מאלג'יר. מפקד הספינה היה איש פלי"ם, שלום דוליציקי, שזו הייתה לו כבר ההפלגה השלישית בתוך שנה במסגרת ההעפלה, אך הראשונה כמפקד ספינה. לידו היו עוד שני מלווים, יוסף שחר-שוורצמן ונפתלי ירדני. כמו בן היו בה שני אלחוטאים ("גדעונים"), בנימין גפן ומרגה גורן, אשר הפעילו שני מכשירי קשר. רב החובל ושבעת אנשי צוות הספינה היו צרפתים.

ספרי תורה
2.2

ר/ח הלל ירקוני

ספינות מעפילים מ-א' עד ת'

הצילומים לקוחים מאוסף מוזיאון ההעפלה וחיל הים בחיפה, אלא אם כן מצוין אחרת

מסת"ב: 9-733-411-965 ISBN

©
תשס"ה
2005

כל הזכויות שמורות
להוצאה ולמחבר
תל-אביב, רח' בר-כוכבא 29
טל': 5283648

נסדר: "סדר צלם בע"מ" ת"א
דפוס: בני שאול

גוונים